

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Deliller ve Mucizeler Ansiklopedisi

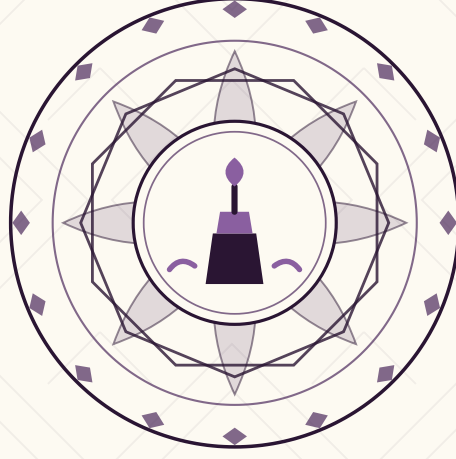
Muhammed ﷺ peygamberliğinin ve Kur'an'ın doğruluğunun delilleri

Bilimsel mucizeler · Tarihî ve arkeolojik tanıklar · Gerçekleşen kehanetler

Tevrat ve İncil'in müjdeleri · Cin, sihir ve gayb âlemi

Bir çocuğun anlayacağı şekilde açıklanmış · 157 renkli çizim

Gücüne göre sıralanmış 157 delil

Beşinci Bölüm

Cin, Sihir ve Gayb Âlemi

Allah'ın bize haber verdiği gerçek bir âlem; her millette tarihin şahitlik ettiği ve Peygamber'in ﷺ, sahabesinin, bugüne kadar da sıradan insanların başından geçen sabit hadiselerle dolu bir âlem.

18 delil

Cinlerden Bir Topluluk Kur'an'ı Dinledi

*De ki: Bana, cinlerden bir topluluğun dinleyip şöyle dediği vahyolundu: Doğrusu
❖ biz, hayranlık veren bir Kur'an dinledik; doğru yola iletiyor, biz de ona iman ettik. ❖*

Cin suresi — 1-2. ayetler

Cinler mükellef bir varlıktır: içlerinde müslüman da vardır, kâfir de

🔍 Sade sözlerle

Cinler, Allah'ın ateşten yarattığı gerçek bir varlıktır; biz onları görmeyiz, onlar bizi görür. Kur'an'da **adlarını taşıyan eksiksiz bir sure** vardır; içlerinden bir topluluğun Kur'an'ı işitip ona iman edişini anlatır.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Araplar cinleri bilir ve onları yüceltirdi; hatta içlerinde **onlara sığınan**, onlara tapan ve yolculuklarda onlardan koruma isteyenler vardı — surenin kendisi bunu kaydeder: "Doğrusu insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazılarına sığınarlardı da onların azgınlığını artırırlardı." Gaybı bilmeyi de onlara nispet eder, kehaneti onlardan alırlardı.

⚙️ Bilim bugün ne diyor?

İslam **onların varlığını ne inkâr etti ne de abarttı** — meseleyi büyük bir incelikle sınırlandırdı: onları, içinde iyisi de kötüsü de bulunan mükellef bir varlık olarak kabul etti; gaybı bilmeyi kesin biçimde onlardan nefyetti ("Biz, insanların ve cinlerin Allah hakkında asla yalan söylemeyeceklerini sanmıştık", ve "Yeryüzündekilere kötülük mü murat edildi, bilmiyoruz"); **onlara sığınmayı haram kıldı** ve bunu şirk saydı; kâhinlere ve falcılara gitmeyi de yasakladı. Böylece gerçeği bıraktı, hurafeyi ve kulluğu birlikte kaldırdı.

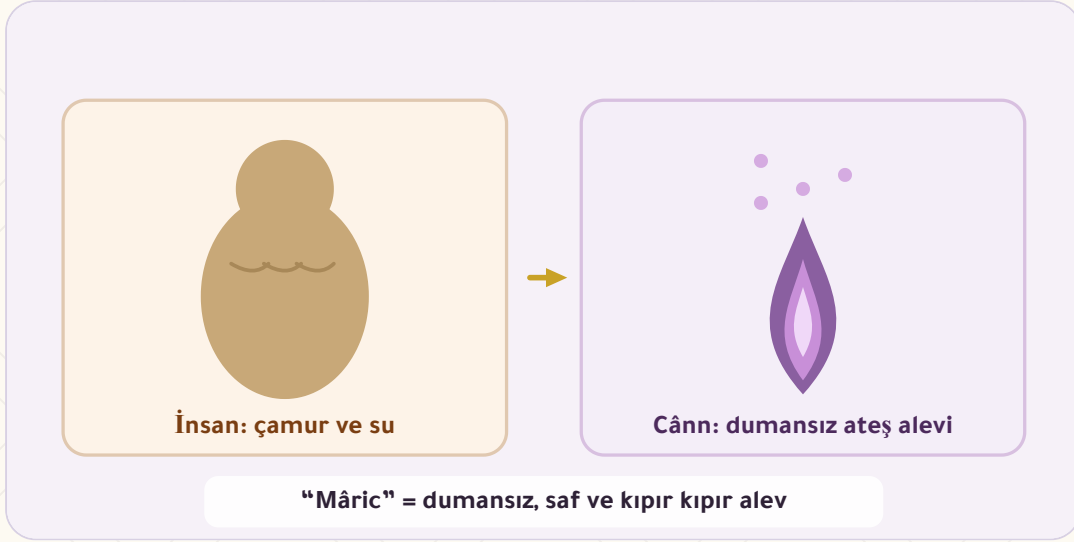
✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, **çevresindeki hiçbir şeye benzemeyen bir dengedir**. Dinler ve kültürler ruhlar âlemini ya şişirip tapılan ve gönlü alınan bir bilgi ve güç kaynağına çevirir, ya da büsbütün inkâr edip hurafe sayar. Kur'an üçüncü bir yol tuttu: **varlığı kabul etti, ibadeti kaldırdı, gayb bilgisini nefyetti**. Bu metin o ortamdaki bir adamın eseri olsaydı, insanların benimsediği şeye uymak ve bunu kendi otoritesi için kullanmak ona çok daha kolay gelirdi — kendisinden önceki kâhinlerin yaptığı gibi. Oysa o, yarımada'nın en kazançlı işlerinden olan kehanet ticaretini tümüyle yıktı.

Dumansız Bir Ateş Alevinden

İnsanı pişmiş çamur gibi bir balçıktan yarattı; cinleri de dumansız saf bir ateş alevinden yarattı.

Rahmân suresi — 14-15. ayetler

Birbirinden tamamen farklı iki madde — biri diğerini bu yüzden göremez

Sade sözlerle

Biz **çamurdan** yaratıldık, cinler ise dumanı olmayan **saf, kıpır kıpır bir ateşten**. Madde farklı olduğu için gözünüz onları algılayamaz — onlar ise sizi görür.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanların cinlere dair tasavvurları ölçsüz bir halk muhayyilesinden ibaretti: hayaletler, ruhlar, korkutucu şekiller. Yaratılış maddeleri hakkında bir tanım, görülmeyişleri hakkında bir açıklama yoktu. Burada geçen Arapça kelime ise az kullanılan, son derece hassas bir terimdir.

Bilim bugün ne diyor?

Arap sözlüklerinde **mâric**, içinde duman bulunmayan saf, karışık, kıpır kıpır alevdir. Bu, yoğun maddi bir cismin değil, enerjinin özel bir biçiminin tarifidir. Bugün bilim, **insan gözünün gördüğünün elektromanyetik tayfın çok küçük bir bölümünü aşmadığını** (yaklaşık 400-700 nanometre) ve evrenin madde ve enerjisinin yaklaşık %95'inin, ancak etkisiyle sezilebilen “karanlık” bir kısım olduğunu söylüyor. Duyularımızın ulaşmadığı âlemlerin bulunması, bugünün bilimsel aklına yabancı bir şey değildir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Kur'an, görülmeyişlerinin sebebini açıkça ve son derece dakik biçimde bildirdi: **“Çünkü o da kabilesi de, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler.”** Görme tek yönlüdür, çift yönlü değil — bu ise yalnızca bir gizlenme ya da saklanma değil, **algının tabiatında** bir farklılık gerektirir. Ayrıca iki yaratılış maddesinin ayrılması, kabiliyet farkını da açıklar: hız, nüfuz etme ve şekil değiştirme. Bu, milletlerin efsanelerindeki dağınık görüntüler gibi değil, baştan sona **kendi içinde tutarlı** bir izahtır.

Bizzat Peygamber'e ﷺ İsabet Eden Bir Sihir

Resûlullah'a ﷺ sihir yapıldı; öyle ki bir şeyi yapmadığı hâlde yaptığını sanıyordu ... Bir tarak, tarak döküntüsü ve bir erkek hurma tomurcuğunun kapçığı içinde, Zervân kuyusunda.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Medine'deki Zervân kuyusu — sihrin çıkarıldığı yer

🔍 Sade sözlerle

Sihir, hayal veya vehim değil, tesiri olan gerçek bir şeydir. Bunun en açık delili, **bizzat Peygamber'in ﷺ başına gelmiş olmasıdır**: bir şeyi yapmadığı hâlde yaptığı kendisine hayal ettiriliyordu — ta ki Allah ona sihrin yerini bildirdi ve sihir çıkarıldı.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Sihir, bölgenin bütün medeniyetlerinde — Bâbil'de, Mısır'da, Yemen'de ve Arabistan'da — bilinen ve rağbet gören bir sanattı. Sihirbaz ise itibar, mal ve nüfuz sahibiydi. Peygamber'in ﷺ başına geleni gizlemesi çok kolaydı — çünkü bir davet sahibine, sihrin kendisine işlediğinin söylenmesinden daha zararlı bir şey yoktur.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hadis, **Buhârî ve Müslim'in Sahih'lerinde** Hz. Âişe'den (radiyallahu anhâ) ince ayrıntılarla yer alır: sihirbazın adı (Lebîd b. el-A'sam), sihrin maddesi (tarak, saç ve hurma tomurcuğu kapçığı), yeri (Zervân kuyusu), tesirinin niteliği ve nasıl çıkarıldığı. **Ehl-i sünnet, sihrin bir hakikati ve tesiri bulunduğu ittifak etmiştir**; bu tesirin vahye ve tebliğe dokunmadığında, yalnızca kendi dünyevî işlerine ilişkin kaldığında da. Bu, âlimlerin özellikle belirttiği önemli bir kayıttır; çünkü tebliğdeki ismet sabittir.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Buradaki delil nadir bir türdendir: **zâhiri, daveti getiren zatın aleyhine olduğu hâlde yine de nakledilmiş ve korunmuş bir haber**. Peygamber ﷺ onu gizlemedi, sahabe örtmedi, hadis âlimleri de çıkarmadı — aksine müslümanların en sahih iki kitabı onu kaydetti. Bir din uyduran kimse, kendisi hakkında bir yahudinin sihrinin ona tesir ettiğini rivayet etmez. Tarih tenkitçilerinin **mahcubiyet ölçütü** dediği şey tam da budur: ravisinin aleyhine olan bir rivayet, lehine olandan doğruya daha yakındır. Üstelik hadise kalıcı bir meyve verdi: **Muavvizeteyn** — bugüne kadar her müslüman için uygulanabilir bir çare.

Muavvizeteyn... Her Müslümanın Kalesi

De ki: Sabahın Rabbine sığınırım; yarattığı şeylerin şerrinden ... düğümlere üfleyenlerin şerrinden ve haset ettiğinde hasetçinin şerrinden.

Felak suresi — 1-5. ayetler

İnsanı sihrin ve hasedin şerrinden korumak için indirilen iki sure

Sade sözlerle

Sihir vuku bulduğunda insanlar çaresiz bırakılmadı. İki kısa sure indi — **Felak ve Nâs** — sihirden, hasetten ve şeytanın vesvesesinden koruma bunlardadır.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlara sihir isabet ettiğinde, onu çözmesi için başka bir sihirbaza koşarlardı — yani kötülüğü benzeri bir kötülükle tedavi eder, böylece sihirbazlara daha çok bağlanır, daha çok para öderlerdi. Kâhinlerle sihirbazların rızkını akıtan çark buydu.

Bilim bugün ne diyor?

Peygamber ﷺ her gece uyumadan önce Muavvizeteyn'i kendine okur, avuçlarına üfler ve bedenini onlarla meshederdi; hastalara da okurdu (Buhârî ve Müslim). Ukbe b. Âmir'e bunları **her namazın ardından** okumasını emretti ve ona: "Sığınanlar, bunların benzeriyle hiç sığınmadılar" dedi. Sahih hadiste ise şöyle buyurdu: "Kim yatağına girdiğinde Âyetü'l-Kürsî'yi okursa, Allah katından bir koruyucu üzerinde kalır ve sabaha kadar ona şeytan yaklaşamaz."

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu çarenin bütün toplumsal yapıya ne yaptığına dikkat edin. Sihirden korunmayı **doğrudan her insanın kendi eline** verdi: bir çocuğun ezberleyebileceği kısa kelimeler; aracı yok, ücret yok, tören yok. Böylece sihirbazlarla kâhinlerin otoritesini ve ticaretini kökünden düşürdü. Bu, insanlar üzerinde otorite arayan birinin yapacağı şey değildir — o, tam tersini yapar. Suredeki en ince nokta şudur: "**düğümlere üfleyenler**" — sihrin uygulamadaki en yaygın biçiminin tarifi: düğüm atmak ve ona üflemek. Beyhakî, Delâilü'n-Nübüvve'de — delil sayılmayacak zayıf bir senetle — on bir düğümlü bir ipten söz eder; bu, Sahihayn'da sabit değildir. Orada sabit olan şudur: bir tarak, tarak döküntüsü ve bir erkek hurma tomurcuğunun kapçığı.

Bâbil... ve Tarihin En Eski Sihir Tabletleri

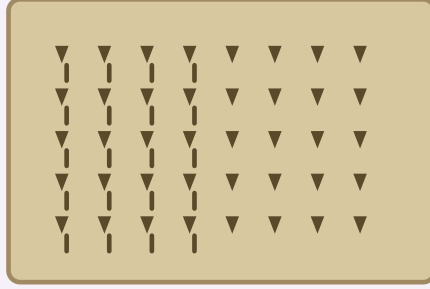
Onlar, Süleyman'ın hükümrânlığı hakkında şeytanların okuduklarına uydular. Oysa

Süleyman inkâr etmedi; fakat şeytanlar inkâr ettiler: insanlara sihri ve Bâbil'deki iki meleğe

indirileni öğretiyorlardı.

Bakara suresi — 102. ayet

Milattan bin yıldan fazla önce yazılmış efsun ve muskalar

Babil'den çivi yazılı kil tabletler – müzelerde korunuyor

Irak topraklarından sihir metinleriyle dolu kütüphaneler çıktı

Sade sözlerle

Kur'an sihri belirli bir yere bağladı: **Bâbil**. Arkeologlar ise tam o topraklardan **eski dünyanın en büyük sihir metinleri koleksiyonunu** çıkardılar.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kur'an indiğinde Bâbil, yüzyıllardır harap yatan, silinmiş bir yıkıntıydı. Çivi yazısını okuyabilen de yoktu — o yazı tamamen ölmüştü. Dolayısıyla sihir öğretimini dünyanın bütün başkentleri arasından **bizzat Bâbil'e** nispet etmek, sınanmaya açık coğrafi ve tarihî bir belirlemedir.

Bilim bugün ne diyor?

Çivi yazısı on dokuzuncu yüzyılda çözüldü. Böylece Mezopotamya'nın — kalbinde Bâbil'in bulunduğu bölgenin — **eski dünyanın en büyük sihir, efsun ve muska merkezi** olduğu ortaya çıktı. En meşhur buluntular arasında sihir ve onun bozulması üzerine dokuz eksiksiz tabletten oluşan **Maklû** serisi, Şurpu ve efsun, astroloji ve fal üzerine binlerce tablet vardır. Yalnız Asurbanipal Kütüphanesi bunlardan yüzlercesini barındırıyordu. Tarihçiler, bu ilimlerin bütün bölgeye Bâbil'den yayıldığını kabul eder.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Delilin düğüm noktası, coğrafi belirlemededir. Kur'an yalnızca "sihri öğrendiler" demedi — **sihrin çıktığı yurdu** adıyla belirtti. On iki asır sonra o yurdun, yeryüzünde sihir metinleri bakımından en zengin arkeolojik saha olduğu görüldü. Bundan da incesi, **Süleyman aleyhisselamın beraatidir**: "Oysa Süleyman inkâr etmedi." Bölgede — ve sonraki yahudi metinlerinde — dolaşan efsaneler sihri Süleyman'a nispet ediyor, onu sihirbazların efendisi sayıyordu. Kur'an ise **Ehl-i kitabın bizzat kendisinin bir peygambere yüklediği şeyden onu temize çıkarmaya** geldi — bu, onlardan nakleden birinin yapacağını tam tersidir.

Firavun'un Sihirbazları... ve Koşar Görünen İpler

Dedi ki: Hayır, siz atın. Bir de ne görsün: ipleri ve değnekleri, sihirleri yüzünden ona koşuyormuş gibi hayal ettirildi.

Tâhâ suresi — 66. ayet

Kur'an sihri, yeni bir yaratma değil, göze yapılan bir etki olarak tarif eder

Sade sözlerle

Firavun'un sihirbazları iplerle ve değneklerle geldiler; bunlar halka **koşan yılanlar** gibi göründü. İnce ifadeye dikkat edin: "**kendisine hayal ettirildi**" — yani ipler değişmedi; değişen, bakanın algısıydı.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eski Mısır'da sihir, kâhinleri, okulları ve yazılı metinleriyle şanın zirvesindeydi. Sihirbazın **nesnelerin hakikatini gerçekten değiştirdiğine** inanılırdı: değneği yılan, insanı hayvana çevirdiğine. Bu inanç yeryüzünün hemen bütün medeniyetlerinde hâkimdi.

Bilim bugün ne diyor?

Kur'an bu tasavvuru açıkça reddetti ve sihrin tesirini üç alanla sınırladı: **algı ve duyular üzerindeki tesir** ("kendisine hayal ettirildi", "insanların gözlerini büyülediler"), **gönüller ve ilişkiler üzerindeki tesir** ("onlarla kişi ile eşinin arasını ayıracak şeyleri öğreniyorlardı") ve **bedene eziyet yoluyla tesir**. **Nesnelerin hakikatini değiştirmeye** gelince, bu tümüyle nefyedilmiştir. Bu da bugün psikolojinin telkin, hipnoz ve toplu algı yanılgısı hakkında ortaya koyduklarıyla tutarlıdır.

Bu neden kesin bir mucizedir?

"**Algıya tesir**" ile "**hakikati değiştirme**" arasındaki ayrım son derece incedir ve o çağın kültürü bunu bilmiyordu. İslam'ın sihre bakışını çevresindeki her şeyden ayıran da budur: ne müşahedeyi yalanlayan tam bir inkâr, ne de sihirbazın yarattığını ve dönüştürdüğünü kabullenme. Mûsâ'nın kendi mucizesindeki farka dikkat edin: onun asâsı, yaptıklarını **yutuverdi** — gerçek bir yutma. Öyleyse Kur'an'da mucize ile sihir arasındaki fark şudur: **birincisi vâkıada bir değişimdir, ikincisi gözde**. Sihirbazların insanlar içinde ilk iman edenler olması da bundandır — çünkü kendi sanatlarının sınırlarını en iyi onlar biliyordu.

Ebû Hüreyre'ye Üç Gece Gelen Şeytan

Dedi ki: Bırak beni, sana Allah'ın kendisiyle faydalandıracağı kelimeler öğreteyim ... Yatağına girdiğinde Âyetü'l-Kürsî'yi oku ... Peygamber ﷺ şöyle buyurdu: Çok yalancı olduğu hâlde sana doğruyu söylemiş. O bir şeytandı.

Buhârî rivayet etti — sahih

Ramazan sadakasının saklandığı depoda üç gece tekrarlanan bir hadise

🔍 Sade sözlerle

Peygamber ﷺ Ebû Hüreyre'yi sadaka yiyeceğini korumakla görevlendirdi. Geceleyin biri gelip ondan çalmaya başladı; Ebû Hüreyre onu üst üste üç gece yakaladı. Sonuncusunda adam ona **Âyetü'l-Kürsî'yi** öğretti ve: Bunu okursan sana şeytan yaklaşmaz, dedi. Ardından Peygamber ﷺ ona, gelenin bir şeytan olduğunu bildirdi.

🕒 O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bir yiyecek deposunu geceleyin beklemek olağan bir işti. Ebû Hüreyre ilk seferinde onu yoksul bir insan sanıp acıdı ve saldı. Sonra bu üç kez tekrarlandı — her sabah durumu Peygamber'e ﷺ anlatıyor, o da kendisine: **"Bil ki o yine gelecek"** diyordu — ve adam geliyordu.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Hadise, **Sahîh-i Buhârî**'de tam hâliyle, Kur'an'ın Faziletleri bölümünde "Bakara Suresinin Fazileti Babı" altında yer alır. İçinde üç önemli işaret vardır. Birincisi: Peygamber ﷺ **her sabah Ebû Hüreyre'ye adamın o gece yine geleceğini haber veriyordu** — ve adam geliyordu. İkincisi: nihaî hüküm son derece ince bir ifadeyle geldi: **"Çok yalancı olduğu hâlde sana doğruyu söylemiş"** — yani söyleyen tabiatı gereği yalancı olsa da bilgi doğrudur. Üçüncüsü: pratik sonuç **her müslüman için bir silah** oldu: uyurken Âyetü'l-Kürsî.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu hadisedeki en önemli şey, Peygamber'in ﷺ bu âlemle muamele hususunda öğrettiği **yöntemdir**. O, ne olayı inkâr etti ne de büyüttü; bilakis **bilgiyi söyleyenine göre değil, kendisine göre değerlendirdi**. "Çok yalancı olduğu hâlde sana doğruyu söylemiş" ifadesi, haber tenkidinde başlı başına eksiksiz bir kaidedir. Sonra dikkat edin: netice bir tören, bir muska ya da beşerî bir aracı değil, **herkesin ezberleyebileceği bir Kur'an ayeti** oldu. Hadisenin tamamı, sıradan insanın kendi kendini korumasını mümkün kılmakla sonuçlanır — bu bölümdeki her şeyi birbirine bağlayan iplik de budur.

Her İnsanın Bir Karîni Vardır

Sizden hiç kimse yoktur ki cinlerden karîni ona görevlendirilmiş olmasın. Dediler ki: Siz de mi, ey Allah'ın Resûlü? Buyurdu ki: Ben de; ancak Allah ona karşı bana yardım etti de o müslüman oldu; artık bana hayırdan başkasını emretmiyor.

Müslim rivayet etti — sahih

Kötü düşünceleri yerli yerine koyan bir iç çatışma açıklaması

Sade sözlerle

Her insanın yanında, ona kötülüğü fısıldayan **cinlerden bir karîni** vardır. Bu, istemediğiniz ve razı olmadığınız hâlde birdenbire aklınıza gelen kötü düşünceleri açıklar.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

İnsanlar ya akıllarına gelen her düşüncüyü kendi nefislerine nispet edip kendilerini suçlamakta boğuluyor, ya da bütün fiillerini dış güçlere yükleyip sorumluluğu üzerlerinden atıyorlardı. Düşünce ile fiili birbirinden ayıran ölçülü bir açıklama yoktu.

Bilim bugün ne diyor?

Peygamber ﷺ bu hakikati bildirdi, sonra da onu **son derece önemli kayıtlarla sınırladı**: karîn **vesvese verir, zorlamaz**; insan **işlemedikçe aklından geçenden sorumlu tutulmaz** ("Allah, ümmetimden, işlemedikleri yahut söylemedikleri sürece içlerinden geçirdiklerini affetmiştir"); ve vesvesenin şiddeti **bozulmanın değil, imanın alametidir** — sahabe bulduğu vesveseden şikâyet edince: **"İşte bu, imanın ta kendisidir"** buyurdu; yani onu böylesine büyük görmeniz, kalplerinizin sağlam olduğunun delilidir.

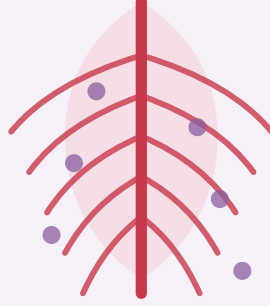
Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu tasavvurun ruhî tesirine bakın ve bunu bugün pek çok insanın hâliyle karşılaştırın. Aklına çirkin bir düşünce gelip de bunun kendi gerçek derinliklerinden çıktığını sanan kimse, kendinden dehşete kapılır — **dinî muhtevalı obsesif kompulsif bozuklukta** olan tam da budur. Bu açıklama ise **size atılan** ile **sizin seçtiğiniz** şeyi birbirinden ayırır ve birincisinden hesaba çekilmeyeceğinize hükmeder; dahası, ondan tiksinseniz salâhınızın delilidir. Sonra pratik çareyi verir: sığınmak ve kesmek, tartışmayı sürdürmemek. Bu da modern psikolojik tedavilerin istem dışı gelen düşünceler için önerdiğine çok yakındır: onlarla tartışarak boğuşmayın ve kendinizi onlarla tanımlamayın.

İnsanoğlunda Kanın Aktığı Gibi Akar

Şüphesiz şeytan, insanoğlunda kanın aktığı gibi akar.

Buhârî ve Müslim rivayet etti — müttefekun aleyh

Bedende onun ulaşamayacağı yer yok

"Kanın akışı" – mümkün en kapsamlı benzetme

Bedende kandan müstağni kalan canlı bir doku yoktur

Sade sözlerle

Peygamber ﷺ şeytanın insandaki nüfuzunu **kanın akışı gibi** diye tarif etti — yani sizin her yerinize ulaşır, ondan hâlî kalan bir uzuv yoktur.

Ø O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kan dolaşımı bilinmiyordu. Hâkim kanaat — tıbbı bin beş yüz yıl hükmeden Galen'in görüşü — kanın karaciğerde üretilip uçlarda tüketildiği, **tam bir devir yaparak** bedenin her parçasına ulaşır geri dönmediği yönündeydi. Bu, ancak 1628'de William Harvey eliyle keşfedildi ve 1661'de kılcal damarların bulunmasıyla tamamlandı.

⚙ Bilim bugün ne diyor?

Dolaşım sistemi, uzunluğu dokuz bin ile on dokuz bin kilometre arasında tahmin edilen bir kılcal damar ağıyla **bedendeki her canlı dokuyu** besler. Damarların girmediği yerler — gözün korneası ve eklem kıkırdakları gibi — kandan kendilerine sızanla yaşar. Yani bedende ondan müstağni kalan hiçbir şey yoktur. Öyleyse tam ve kuşatıcı bir nüfuza benzetme olarak "kanın akışı"nı seçmek, **bedenin tamamında mümkün olan en isabetli benzetmedir** — ve isabetinin derecesi ancak kan dolaşımı bilindikten sonra kavranır.

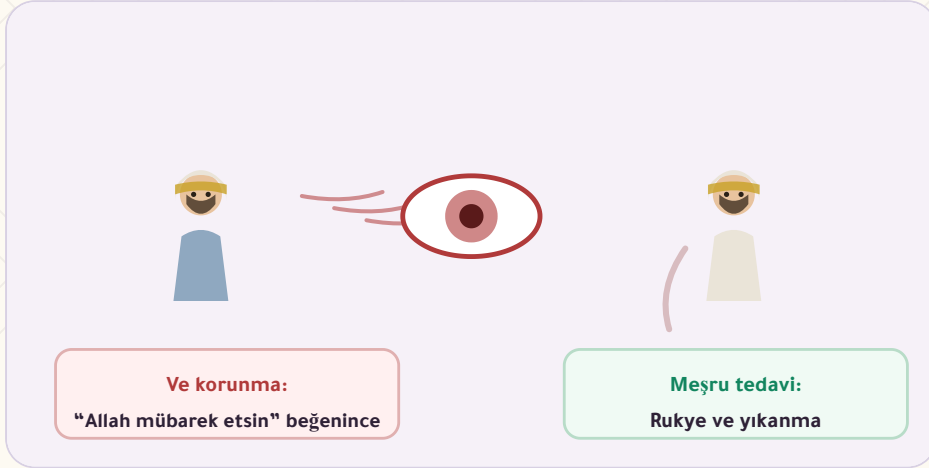
✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu benzetme gelişigüzel seçilmiş olamaz. Yalnızca yakınlık kastedilseydi "gölge gibi" ya da "nefes gibi" denirdi — ikisi de o çağın tasavvuruna daha yakındır. Oysa kastedilen şey **kuşatıcılık ve her parçaya nüfuz etmektir**; bu ise bedende yalnızca kanda gerçekleşen bir özelliktir — ve on asır sonrasına kadar bilinmeyen bir özellik. Peygamber'in ﷺ bunun üzerine bina ettiği pratik derse de dikkat edin: bunu, Safiyye'yi geceleyin mescitten çıkarırken söyledi; iki adam geçip hızlandı, o da onları durdurup: "Ağır olun, bu Huyey kızı Safiyye'dir" dedi. Yani kaideyi, **kötü zannı daha baştan kendinden uzaklaştırmak** için bir sebep kıldı — korkutma değil, tavrında şeffaflık dersi.

Nazar Gerçektir... ve Sahabenin Gözü Önünde Geçen Bir Hadise

Nazar gerçektir. Kadere bir şey geçecek olsaydı, nazar geçerdi. Sizden yıkanmanız istendiğinde yıkanın.

Müslim rivayet etti — sahih

Sehl b. Huneyf ile Âmir b. Rebîa hadisesi — Mâlik, Ahmed ve Nesâî rivayet etti

🔍 Sade sözlerle

"Nazar gerçektir" — yani beğeni yahut haset dolu bir bakış gerçekten zarar verebilir. Mesele çaresiz de bırakılmadı: **rukye ve yıkanma**; korunma ise, beğenen kimsenin hoşuna giden bir şey gördüğünde bereket duası etmesiyle olur.

⌚ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Nazardan Araplar da başkaları da korkar; muskalarla, boncuklarla, tılsımlarla, kemik ve hayvan gözü asarak ondan korunmaya çalışırlardı. Yani bir inancı başka bir hurafeyle karşılıyor, bunun için de bir bedel ödüyorlardı.

🔧 Bilim bugün ne diyor?

Meşhur hadiseyi Mâlik Muvatta'da, Ahmed ve Nesâî de rivayet eder: **Sehl b. Huneyf** yıkandı, **Âmir b. Rebîa** onu görüp: "Bugünkü gibisini görmedim, saklı bir kızın teni gibi" dedi — Sehl oracıkta yere yığıldı. Durum Peygamber'e ﷺ bildirilince şöyle buyurdu: "**Biriniz kardeşini niçin öldürüyor? Bereket duası etseydin ya!**" Sonra Âmir'e abdest almasını ve suyun Sehl'in üzerine dökülmesini emretti — Sehl sapasağlam kalktı. Bu, **yolculukta bir grup sahabenin gözü önünde** vuku buldu.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu hadisede durup düşünmeye değer üç şey vardır. Birincisi: **isabet ettiren kişi haset eden bir düşman değildi**, aksine hayran ve seven biriydi — bu da nazarın ancak bir düşmandan geleceği yolundaki yaygın kanaati çürütür. İkincisi: çare **isabet alandan değil, isabet ettirenden yana işledi** — nazar eden yıkanır, su da nazar değenin üzerine dökülür. Bu, muskaları hastanın üzerinde kullanan bütün törenlerin tam tersidir. Üçüncüsü — en önemlisi de budur —: Peygamber ﷺ **muskaları kesin biçimde haram kıldı** ("Kim bir muska asarsa şirk koşmuş olur") ve yerine basit, bedelsiz, uygulanabilir bir alternatif verdi. Böylece olguyu kabul ederken ona bağlanmış hurafeyi de aynı anda geçersiz kıldı — bu bölümün tamamındaki örüntü de budur.

Süleyman ve Emrine Verilen Cinler

*Şeytanlardan da onun için dalgıçlık eden ve bundan başka işler yapanlar vardı.
Biz onları gözetip koruyorduk.*

Enbiya suresi — 82. ayet

Belirli ve sınırlı işler: dalmak, inci çıkarmak ve bina yapmak

🔍 Sade sözlerle

Allah, cinlerden bir topluluğu Süleyman aleyhisselamın emrine verdi; onlar onun için **denizde dalgıçlık ediyor ve bina yapıyorlardı**. Bu, yalnız ona mahsus bir mucizedir; kendisinden sonra kimseye verilmemesini Rabbinden dilemişti.

⌘ O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bölgede yayılan efsaneler Süleyman'a sihri ve büyücülerin nesilden nesile aktardığı sözlerle, tılsımlarla ruhlara hükmetmeyi isnat ediyordu. İnsanlar bu konuda ona nispet edilen kitaplar dolaştırdılar — hepsi uydurma ve iftiradır.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Kur'an bu meseleyi sıkı kayıtlarla sınırlamıştır. Birincisi, emre veriliş **yalnızca Allah'ın izniyle** olmuştur, sihre dayalı bir ilimle değil: "Cinlerden de **Rabbinin izniyle** onun önünde çalışanlar vardı". İkincisi, yapılan işler **maddi ve sınırlıydı**: dalmak, bina yapmak, taşımak — gayb bilgisi yok, kaderde tasarruf yok. Üçüncüsü ve en açığı: Kur'an **cinlerin gaybı bilmediğini** kıssanın kendi içinde bildirmiştir. Süleyman esasına dayanmış halde vefat ettikten sonra da çalışmayı sürdürdüler, öldüğünü fark etmediler; "Yere yıkılınca cinler anladılar ki gaybı bilselerdi o alçaltıcı azap içinde kalmazlardı".

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Şu şaşırtıcı çelişkiye bakın: cinlerin emre verilişi için en büyük propaganda olabilecek kıssa, bizzat **onların gaybı bilmekten aciz olduklarının kesin delili** yapılmıştır. Dalan ve bina yapan cinler, önlerinde duran adamın öldüğünü bilememişlerdir! Bu metin, kehaneti yücelten bir çevrede insan sözü olsaydı, kendi efsanesini aynı ayetin içinde kendi eliyle yıkmazdı. Üstelik Süleyman şöyle dua etmişti: "**Bana, benden sonra hiç kimseye nasip olmayacak bir mülk bağışla**" — böylece ondan sonra cinleri emri altına aldığı iddia eden herkesin önü kesin olarak kapanmıştır. Büyücülerin delil diye öne sürdüğü kıssa, gerçekte onların iddiasını en güçlü şekilde çürüten şeydir.

Peygamber Gönderildikten Sonra Kehanet Neden Durdu?

Biz göğe ulaşmak istedik; onu güçlü bekçiler ve yakıcı alevlerle doldurulmuş bulduk. Oysa biz, dinlemek için göğün oturulacak yerlerinde otururduk. Ama şimdi kim dinlemeye kalkarsa, kendisini gözetleyen bir alev bulur.

Cin suresi — 8-9. ayetler

Göze çarpan toplumsal bir olay: peygamberliğin başlamasıyla kehanetin çöküşü

Sade sözlerle

Kâhinler bazen gerçekleşen şeyler haber verirdi; çünkü şeytanlar gök haberinden bir şey kapıp onlara ulaştırıyordu. Peygamber ﷺ gönderilince **bundan menedildiler**; böylece kaynakları kesildi ve zanaatları çöktü.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kehanet, Arap Yarımadası'nda eksiksiz bir toplumsal kurumdu: kâhinin itibarı, malı ve nüfuzu vardı; anlaşmazlıklarda ona başvurulur, gizli şeyler ona sorulurdu. En meşhurları arasında Satih, Şikk ve Sevad vardır. İtibarlarını koruyan şey de arada bir tutturmalarıydı.

Bilim bugün ne diyor?

Tarih kaynakları ve siyer kitapları, Peygamber ﷺ gönderildiğinde **kâhinlerin bizzat kendilerinin haberin kesildiğinden yakındığını**, çoğunun bunu kavmine haber verdiğini — hatta bunun bazılarının Müslüman olmasına sebep olduğunu — nakleder. Tarihen dikkat çeken şudur: toplumsal hayatın direklerinden biriyken, **eski anlamıyla kehanet İslam'dan sonra yarımada neredeyse tamamen yok olmuştur**. Mekanizma ise Buhari ve Müslim'de sabittir: "Onu kendinden aşağıdakine ulaştırır... ve yanına yüz yalan katarlar".

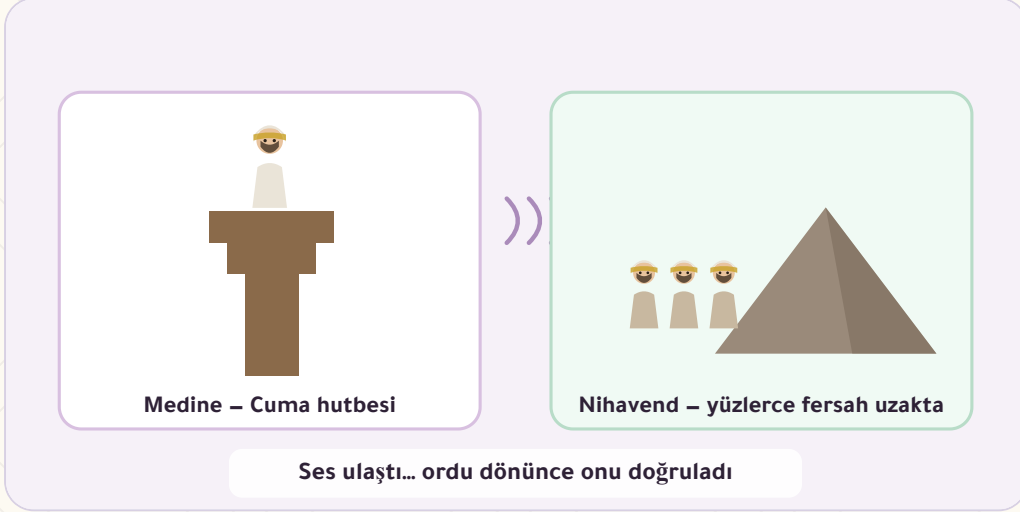
Bu neden kesin bir mucizedir?

Peygamber ﷺ yasaklamakla yetinmedi; **olayın sırrını, onu içeriden çürüten bir şekilde açıkladı**. Kendisine kâhinler sorulduğunda: "Onlar bir şey değildir" buyurdu. "Ama bazen bize doğru çıkan şeyler söylüyorlar" dediler. Bunun üzerine ﷺ şöyle dedi: "**O doğru söz, cinnin kapıldığı bir kelimedir; onu dostunun kulağına fısıldar, onlar da yanına yüz yalan katarlar**". Bu, bugün psikolojide **doğrulama yanlışlığı** denen şeyin son derece isabetli bir açıklamasıdır: insanlar tek bir isabeti hatırlar, yüz başarısızlığı unuturlar. Böylece kehaneti kuru bir inkârla değil, dayandığı istatistiksel mekanizmayı ifşa ederek geçersiz kıldı — bu da bugün bilimin astroloji ve fal karşısında kullandığı delilin ta kendisidir.

Ey Sariye... Dağa!

Ömer minberdeyken seslendi: Ey Sariye, dağa! ... Elçi dedi ki: Ömer'in sesini duyduk, sırtımızı dağa dayadık ve Allah bize zafer nasip etti.

Beyhaki, İbn Asakir ve başkaları rivayet etti — bir topluluk hasen saymıştır

Tabiinin naklettiği, ilim ehlinin kitaplarında aktardığı bir keramet

🔍 Sade sözlerle

Ömer b. Hattab Medine'de cuma hutbesi verirken birden: **"Ey Sariye... Dağa!"** diye bağırdı. Sariye ise yüzlerce mil uzakta bir ordunun komutanıydı. Ordu döndüğünde dediler ki: Ömer'in sesini duyduk, dağa sığındık ve zafer kazandık.

🕒 O zaman insanlar ne sanıyordu?

Medine ile savaş alanı arasında develer üzerindeki elçilerden başka haberleşme yolu yoktu; bu da haftalar sürerdi. Hutbe ise bütün Medine halkının önünde veriliyordu. İnsanlar bu seslenişi duydu, tuhaf buldu ve o anda ne demek olduğunu anlayamadı.

🔗 Bilim bugün ne diyor?

Haberi Beyhaki "Delailü'n-Nübüvve"de, İbn Asakir "Tarihu Dimaşk"ta, Ebu Nuaym, İbnü'l-Esir ve başkaları birkaç tarikten rivayet etmiştir. Bir grup âlim, tariklerinin toplamıyla onu hasen saymış; İbn Hacer, İbn Kesir ve İbn Teymiyye zikretmiştir. Bu, nakledilen en meşhur **sahabe kerametlerinden** biridir. Benzerleri de sabittir: **Ala b. Hadrami** ve ordusu Darin'e giderken körfezi suyun üstünden geçmiştir; **Halid b. Velid** zehir içmiş, zehir ona zarar vermemiştir; **Sa'd b. Ebu Vakkas** ise Peygamber'in ﷺ duası bereketiyle duası kabul edilen biriydi.

★ Bu neden kesin bir mucizedir?

Mucize ile keramet arasındaki fark bu konuda önemli bir esastır. Mucize peygambere meydan okuma ve nübüvveti ispat için verilir; keramet ise salih kula **meydan okumaksızın ve iddiasız** gelir. Bu yüzden keramet istenmez, onunla övünülmez ve sahibi onun üzerine bir iddia bina edemez. Onu isteyen ve onunla geçim sağlayan kişi, insanların ondan en uzak olanıdır. Bugün "ruhsal enerji", "fetih" ve "keşif" adıyla alınıp satılan her şeyden İslam'ı ayıran ölçü de budur. Nitekim Ömer'e seslenişi sorulduğunda yüz çevirmiş, hiçbir açıklama yapmamıştır — keramet ehlinin kerametler karşısındaki tavrı işte budur.

Her Hastalık Cin Çarpması Değildir

Tedavi olun ey Allah'ın kulları! Zira Allah, devasını koymadığı hiçbir dert koymamıştır; bir dert müstesna: ihtiyarlık.

Ebu Davud ve Tirmizi rivayet etti — sahih

Önce: doktora gidin

- Organik epilepsi
- Vitamin eksikliği
- Salgı bezi bozukluğu
- Bilinen ruhsal hastalıklar
- Uykusuzluk ve yorgunluk

Sonra şer'i rukye

- Aşırı ücret almadan okunan Kur'an
- Merasimsiz ve tütsüsüz
- İsim ve anne adı sorulmadan
- Kadınla halvet olmadan
- Hasta kendine rukye yapar

Bu ölçülere uymayan, okuyucu değil şarlatandır

Doğru sıra: önce tıp, sonra kendi ölçüleri içinde rukye

🗣 Sade sözlerle

İslam cin çarpmasını ve sihri kabul etmiştir, **ama her hastalığı bunlardan saymamıştır**. Aksine önce tedaviyi emretmiş; rukyeyi de hastanın aracısız, ücretsiz ve merasimsiz olarak kendi kendine okuduğu bir Kur'an kılmıştır.

🕒 O zaman insanlar ne sanıyordu?

İslam'dan önceki milletler hastalıkların çoğunu ruhlara ve şeytanlara bağlar; hastayı merasimlerle, cinlere kurban keserek ve muskalarla tedavi ederlerdi. Bu, Avrupa'da yüzyıllarca sürdü; on yedinci yüzyılda kadınlar büyüculük suçlamasıyla yakıldı. Ruh hastaları da cin çarpmış gibi muamele görüyordu.

🔍 Bilim bugün ne diyor?

Peygamber ﷺ tedaviyi açıkça emretmiş ve "**Her hastalığın bir ilacı vardır**" buyurmuştur; balı, hacamatı ve çörek otunu kullanmış, ashabına belirli ilaçlar tarif etmiştir. Şöyle demiştir: "Şifa üç şeydedir: bir yudum bal, hacamatçının neşteri ve ateşle dağlama." Ubey b. Ka'b'a tedavi etmesi için **bir doktor** göndermiş; doktor da ondan bir damar kesip sonra dağlamıştır (Müslim). Rukyeye gelince, âlimlerin koyduğu şartlar üçtür: Allah'ın kelamıyla veya isimleriyle olması; Arapça yahut manası bilinen başka bir dille olması; onun bizzat tesir eden değil, bir sebep olduğuna inanılması.

✦ Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu ölçü, insanları iki büyük zarardan korur. Birincisi: **uzvi bir hastalığı cin çarpması sanıp tıbbi tedaviyi bırakmak** — bu, pek çok kişiyi öldürmüştür. İkincisi: korkuyu istismar eden, mal ve namus koparan **üfürükçülerin eline düşmek**. Bu yüzden Peygamber ﷺ bu konuda son derece sert davranmıştır: "**Kim bir falcıya gidip ona bir şey sorarsa, kırk gece namazı kabul edilmez**" ve "**Kim bir kâhine gider de söylediğini tasdik ederse, Muhammed'e indirilene inkâr etmiş olur**". Böylece bir hakikati ispat için açılan kapı, **istismara karşı sımsıkı kapatılmıştır**. Size adınızı ve annenizin adını soran, kurban, bir eşyanız yahut çokça mal isteyen her okuyucu — Peygamber'in ﷺ bizzat sakındırdığı üfürükçünün ta kendisidir.

Bu Âlemi Her Millet Tanımıştır

Onları hep birlikte toplayacağı gün: Ey cin topluluğu! İnsanlardan pek çoğunu kendinize bağladınız! İnsanlardan onların dostları da: Rabbimiz! Biz birbirimizden yararlandık, derler.

En'am suresi — 128. ayet

Tam bir kültürel ızahı olmayan evrensel insanî olgu

Babil
şedu

Mısır
Akh

Yunan
daimon

Hint
bhut

Çin
Güçlü

Zamanı, yeri, dili ayrı ümmetler... ve ittifak ettiler

Görünmeyen, akıllı bir âlem inancı bilinen her medeniyette vardır

Sade sözlerle

Tarihteki her millet — Babil, Mısır, Yunan, Hint, Çin, Afrika ve Amerika halkları — **akıllı ve görünmeyen varlıkların** var olduğunu bilmiş ve onlara farklı isimler vermiştir.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Bu halklar birbirinden uzaktı; birbirini tanımıyor, ortak bir dil ve ticaret paylaşmıyorlardı. Yine de tasavvurları dikkat çekici ölçüde benzeşti: viranelerde ve çöllerde yaşayan, zarar da veren fayda da sağlayan, kurbanlarla razı edilen, iyisi de kötüsü de bulunan akıllı varlıklar.

Bilim bugün ne diyor?

Antropologlar buna **"kültürel evrensel"** (cultural universal) adını verir: bilinen bütün toplumlarda istisnasız görülen olgu. Akıllı ruhani varlıklara inanç bunun en açık örneklerinden biridir; George Murdock bunu meşhur evrenseller listesinde belgelemiştir. İsimleri de şöyledir: Babil'de "şedu", Mısır'da "ahu", Yunanlılarda "daimon", Hindistan'da "bhut", Araplarda "cin".

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu, burada tek başına kesin bir delil olarak sunulmuyor — ittifak tek başına doğruluğu ispat etmez. Ama **söylenen açıklamayı çürütür**: cinlerin, Kur'an'ın kendi çevresinden aldığı bir Arap hurafesi olduğu iddiasını. Zira bu olgu Araplardan binlerce yıl daha eski, onlardan koca kıtalar kadar daha geniştir. Daha da dikkat çekici olan şu: Kur'an **yaygın tasavvuru nakletmemiş, onu düzeltmiştir**. Bütün milletler bu varlıklara tapıyor, onlara kurban sunuyordu; Kur'an bunu haram kıldı ve şirk diye adlandırdı. Onlara gayb bilgisi isnat ediliyordu; kesin olarak reddetti. Onlar yarı ilah sayılıyordu; onları **bizim gibi hesaba çekilecek, sorumlu bir varlık** kıldı. Varlıkları konusunda ittifak, hükümleri konusunda tam ihtilaf — bu, nakledenin değil düzeltenin işidir.

Yalnız Allah'ın Bildiği Beş Şey

Kiyamet saatinin bilgisi şüphesiz Allah'ın katındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde olanı O

❖ *bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez; hiç kimse hangi toprakta öleceğini bilemez.* ❖

Lokman suresi — 34. ayet

Gayb kapısı kapalı – iddia baştan reddedilmiştir

Kiyametın vakti

Yağmurun inışı

Rahimlerdeki

Yarının kazancı

Ölüm diyarı

Bunlardan birini bildiğini iddia eden, Kur'an'ın nassıyla yalancıdır
Ve ondan ne peygamber, ne veli, ne de cin istisnadır

Her iddia sahibinin önünü kesen kesin bir sınır

Sade sözlerle

Bu bölümde geçen her şeyden sonra Kur'an kapıyı sınıksız kapatır: **yalnızca Allah'ın bildiği beş şey** vardır. Kim olursa olsun, bunlardan birini bildiğini iddia eden kişi yalancıdır.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Kehanet, falcılık, astroloji ve yıldız falı her medeniyette revaçta olan zanaatlardı. Kâhine gaybdan sorulur, o da cevap verirdi; arada bir tutturur, böylece itibarı yükselirdi. Bunlar büyük gelir ve nüfuz kapılarıydı.

Bilim bugün ne diyor?

Bu beş şey ayetin kendisinde sayılmıştır. Peygamber ﷺ bunlara İbn Ömer hadisinde **"gaybın beş anahtarı"** adını vermiş (Buhari), Cibril hadisinde de "gaybı yalnız Allah'ın bildiği beş şey" derken aynı ayeti okumuştur. Dikkat edin: bunlar muğlak, kapalı meseleler değil, **test edilebilir** şeylerdir. Tarih boyunca hiç kimse kıyamet gününü tayin edememiş, yağmurun yağacağını kesin olarak söyleyememiş (meteoroloji ihtimal verir, kesinlik değil), rahimdekini akıbeti, rızkı, ömrü ve ameliyle **eksiksiz** bilememiştir. Ultrasonla cinsiyetin öğrenilmesine gelince, bu, oluştuktan sonra ortaya çıkanı görmektir; ondan önce gaybı bilmek değildir.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu sınır, bütün bu bölümün **emniyet supabıdır**. Zira daha önce geçen her şey — cinlerin, sihrin, nazarın ve kerametlerin ispatı — şarlatanlığa ve istismara geniş bir kapı açabilirdi. İşte bu ayet, her iddia sahibinin önünü daha baştan kesmek için geldi: **size yarınınızı haber veren kişi yalancıdır**, başka konularda ne kadar doğru görünürse görünsün. Peygamber ﷺ bunu kendi hakkında ilan etmekle emrolunmuştur: **"De ki: Allah'ın dilediği dışında ben kendime bir fayda da zarar da veremem. Gaybı bilseydim daha çok hayır elde ederdim"**. Yani bu dini getiren zat, zamanın kâhinlerinin iddia ettiği şeyi **önce kendisi hakkında reddetmiştir**. Saltanat peşinde koşan bir iddiacı bunu yapmaz.

Günlük Kaleniz... Hiçbir Bedeli Olmayan Sözler

Kim akşamlayınca “Yarattıklarının şerrinden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım” derse, o gece hiçbir şey ona zarar vermez.

Müslim rivayet etti — sahih

Sahih kaynaklarda sabit olan, başka her şeyden müstağni kılan dört zikir

Sade sözlerle

İnsan bu âlemin karşısında silahsız bırakılmadı. Peygamber ﷺ ona **çocuğun bile ezberleyebileceği kısa zikirler** verdi; kişi bunları aracısız, parasız ve merasimsiz olarak kendisi söyler.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Cinlerden ve hasetten korunmak **bir aracı** gerektirirdi: bir kâhin, bir büyücü yahut bir muskacı. İnsanlar bunun için para ve kurban öder; çocuklarına ve hayvanlarına astıkları nesnelere bel bağlardı. Bu, bağımlılık ve korku üreten, sahiplerine kâr getiren bir düzendi.

Bilim bugün ne diyor?

Sahih kaynaklarda sabit olan zikirler çoktur; en meşhurları şunlardır: uyumadan önce **Ayetü'l-Kürsî** — “Allah katından sana bir koruyucu gelmeye devam eder ve şeytan sana yaklaşamaz”; sabah akşam üçer defa **Felak, Nas ve İhlas sureleri** — “her şeye karşı sana yeter”; **“Yarattıklarının şerrinden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım”** — “o gece ona hiçbir şey zarar vermez”; **eve girerken ve yemekte besmele çekmek** — “size ne geceleyecek yer var ne de yemek”; ve evde **Bakara suresini** okumak — “oraya şeytan giremez”.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu dinin kurduğu yapıya bakın ve öncesiyle karşılaştırın. Korunmayı **aracının tekelinden alıp her ferdin mülkü** haline getirdi. Müslümanın ne bir okuyucuya, ne bir kâhine, ne muskaya ne de ücrete ihtiyacı vardır — ezberleyip kendisinin söylediği sözlerdir bunlar; fakirin de zenginin de elinin altındadır. Bu, şarlatanlık ekonomisini temelinden yıkar ve yerine alternatif bir otorite kurmaz. Sonra şuna dikkat edin: bu zikirlerin hepsi **cinlere veya isimlere değil, Allah’a sığınmadır** — yani korurken aynı anda tevhide öğretir. Şer’i rukye ile diğer her şey arasındaki temel fark da budur.

Bu Meseledeki Ölçü

Doğrusu insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazılarına sığınıyorlardı; böylece onların taşkınlığını artırdılar.

Cin suresi — 6. ayet

Vahyi yalanlayan bir inkâr ile şirke götüren bir yüceltme arasında

Sade sözlerle

Gayb âlemi bir hakikattir; ama onunla ilişkinin **ince bir ölçüsü** vardır: onu inkâr edip Allah'ın haber verdiğini yalanlamayız; yüceltip şirke, korkuya ve şarlatanlığa da düşmeyiz.

O zaman insanlar ne sanıyordu?

Eskiden insanlar bir uca düştüler: yüceltme, sığınma, kurbanlar ve kehanet. Bugün ise pek çok insan öbür uca düşüyor: gözün görmediği her şeyi inkâr. İki uç da yanlıştır.

Bilim bugün ne diyor?

Kur'an'ın ve Sünnet'in ortaya koyduğu tavır, birbirinden ayrılmayan beş esası bir araya getirir: **varlıklarını kabul etmek** — bu, gayba imandandır; **gayb bilgisini onlardan nefyetmek** — yani ne kehanet ne astroloji; **onlara sığınmayı haram kılmak** ve bunu şirk saymak; **tedaviyi emretmek** ve tıbbi zanların önüne geçirmek; **Allah'ı zikrederek korunmak** — aracısız, ücretsiz ve merasimsiz.

Bu neden kesin bir mucizedir?

Bu sistem bir bütün olarak delilin kendisidir. Şayet bu din, o çevredeki bir insanın eseri olsaydı, onun için en kolay — ve en kârlı — şey yaygın kehanet dalgasına binmek olurdu: gaybı kendine mal etmek, tabilerine kazanç getiren bir aracılık kurmak ve insanların meçhulden duyduğu korku üzerine ruhani bir otorite inşa etmek. Nitekim pek çok millette dini kurumların yaptığı budur. Ama bu dini getiren zat tam tersini yaptı: **gayb bilgisini kendinden nefyetti, kehaneti ve muskaları geçersiz kıldı, silahı bedelsiz olarak her ferdin eline verdi ve okuyucudan önce doktoru emretti.** Bunu yapan kişi kendine bir saltanat kurmuyordur — kendisine yüklenen bir mesajı tebliğ ediyordur.